

İyi Günler Sayın Dinleyiciler

Bugünkü konumuz:

ÜLKEMİZDE İLÂÇ FİATLARI

Yeniden sağlığa kavuşmamız söz konusu olunca ilâç almak ve kullanmak bir zorunluk olarak karşımıza çıkıyor. Kişilerin ekonomik durumu ve satın alma gücü nedeniyle ilâç fiyatları ve bu fiyatların yükselmesi yada düşmesi herkesi yakından ilgilendiriyor. Aslında ilâç çeşitli yönleriyle üzerinde saatlerce konuşulabilecek bir konu. Nevarki süremizin darlığı nedeniyle bugünü ancak güncel olan ilâç fiyatları konusuna ayırdık. Sevgili dinleyiciler şu sorular zaman zaman aklımıza takılmıştır. Değilmi? İlâç fiyatlarını hangi unsurlar etkiler? Acaba ilâcın maliyetini düşünmek mümkünmüdür? Ülkemizde Eczacıların sorunları nelerdir? Ve daha birçok sorular....

Öyleyse gelin yapımcı arkadaşımızın konunun ilgilileriyle yaptığı Röportajları birlikte dinliyalim.

Sayın, İbrahim ÇETİNKAYA son aylarda İlâç fiyatları üzerinde çok konuşulan bir konu oldu. Zaman zaman Eczacılar sorunları nedeniyle direnişe bile geçmeyi bir çözüm yolu olarak gördüler. Acaba Eczacıların ilâç fiyatları konusundaki ana sorunları nelerdir? Kısaca özetlermisiniz?

Bilindiği gibi İlâç fiyatları 1972 senesinde uygulanmaya konan bir kararnameyle tesbit edilmiştir. Sınai maliyet sistemine dayanan bu kararanameye göre İmalâtinin direkt ve endirek maliyet giderleri müstakya fiyatları içinde değerlendirildiği halde ilâç iş kolunun diğer kesimleri olan depocu ve Eczacının

masraf unsurları eş değerde incele-nip sözkonusu kararanamede dikkate alınmamıştır. Bu durum Anayasamızın güvencesi altında bulunan eşitlik ilkesini zedelemekle beraber kararanamenin esasında ters düşmektedir. Ayrıca hammadde işçilik ve ambalaj ücretlerinin artışıyla fiyatları yükselen ilâçların mali külfet ve zararı Ekim 1974 te hiçbir ön bilgi ve araştırmaya dayanılmaksızın halkla beraber ilâç iş koluna özellikle Eczacıya yüklenmiştir. Böylece malı ve canı pahasına her türlü şartta halka hizmetten geri durmayan hizmette sosyal sınıf, kişi din ve siyasal anlayış farkı gözetmeyen halkın en yakın aydın danışmanı olan Eczacı yaşam ve geçimini sürdüremeyecek derecede ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır. Önerimiz üzerine Bakanlıkça değerli uzmanlardan teşekkül eden geniş kapsamlı bir Komisyon kurulmuştur. Çalışmalarına halen devam etmekte olan bu Komisyonu Eczacılarımızın bu ve diğer sorunlarına çözüm yollarını bulacağı inancı içerisindeyiz. Aslında ilâç sorununun sağlık sorunu içerisinde değerlendirmek gerekir. Sağlık sorunu denince ilâçla beraber hastanın muayenesi ve hastalığın teshisi ilk akla gelenlerdendir. Önemli olan halka sağlık hizmetinin ucuza mal edilmesidir. Hekim viziteleri ve sağlık kontrolleri ekonomik gücü dar olan halkımız için astronomiktir. 5 liralık ağrı kesici bir tablet üzerine reçete ile satılır. İbare-

si konularak Dr. ücreti ile beraber halka 105 liraya intikal ettirilirse halk açısından önemli sorunun ne olduğu daha berrak bir şekilde meydana çıkar.

Ambalajlama ve dağıtım işlerinin maliyeti yakından etkilendiği söyleniyor. İlacın maliyetini düşünmek için çeşitli yollar öneriliyor. Bunlardan söz gelimi Bir tanesi ilacın doğrudan doğruya üreticiden Eczacı tarafından alınması ve büyük ambalaj kullanılması gereken miktarın Eczacı tarafından hastaya verilmesi..... Acaba bunlar bir çözüm yolu olarak düşünülebilir mi? Veya bu yollar sizce sakıncalıysa sakıncaları nelerdir?

Ambalajlama ve dağıtım işlerinin ilaç fiyatlarını etkilediği kuşkusuzdur. Ancak her ikisinde aynı anda ihtiyaç vardır. Büyük ambalaj veya hastane ambalajı çok tüketilen bazı ilaçlar için düşünülebilir. Ancak ilaç israfında sebep olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır. Ambalajın hacminin ilacın gerekli miktarı, stabilitesi yani dayanıklılığı çeşidi açısından değerlendirilmesi mümkündür. İlacın ambalajında hasta üzerinde önemli Psikolojik bir etkendir. Ambalaj hacminden ziyade gereksiz ambalajlardan arınmalıdır. Örneğin her hastanın evinde bulabileceği bir çay veya çorba kaşığının ölçek olarak ilaç ambalajının içine konması ilaç fiyatlarını etkiler. Gene örneğin ambalaj için bazı ilaçlarda cam veya metal ambalaj yerine daha ucuza mal olan plastik malzemedeki yapılmış ambalajlar kullanılabilir.

Hiç şüphesiz bütün bu söylediklerimin uzmanlarca incelenmeğe ihtiyacı vardır. Ancak mümkün olmayan şeyler değildir. İlaç dağıtım işlerini bilindiği gibi ilaç depoları yapar. Depolar, imalatçıyla Eczaneye dönük çift yönlü finansman fonksiyonu göreviyle lüzumlu müesseselerdir. Eczane

neler ülkemizin en ücra köşelerine kadar giderek halk sağlık hizmetinde bulunmaktadırlar. Üreticilerimiz genellikle üç büyük şehrimizde toplanmışlardır. Eczanenin tüm ilacını mali ve nakil gibi bazı nedenlerden dolayı doğrudan doğruya üreticiden alması mümkün değildir. 100 ün üzerindeki ilaç imalatçısından direkt olarak ilaç alınabilmesi için en az bir depo kadar finansman yer ve personele ihtiyaç vardır ki bu kapasiteye normal bir eczane asla sahip değildir ve olamaz. Üreticinin dağıtım hizmetini yapması düşünülse bile üreticilerin dağıtım görevini yapacak organizasyonları bizzat teşekkül ettirmeleri mecburiyeti doğar. O takdirde bu günkü dağıtımın mali portresinin üzerine çıkılabileceği kuvvetle muhtemeldir. Bu gün 100 civarında ecza toptancısının olduğu dikkate alınırsa bir merkezden veya oto kontrol sistemiyle bu müesseselerin organizasyonunun güçlüğü açıklıkla ortaya çıkar. Bazı ilaçlar eczacılar tarafından direkt olarak üreticiden alınmaktadır; Fakat bu oranın miktarı çok düşüktür. Devletin gümrük muafiyeti, yabancı ilaç firmalarının ham madde yapımına sevk etmek gibi alacağı tedbirlerin ilaç fiyatlarının müsbet yönde etkileyeceği kanısındayız. Hekimlerimizin reçetelere mümkün merteye müstahzar yerine majistral yani eczanelerde yapılan ilaç yazmaları halinde halkımız ilacını daha ucuza alabilme fırsatını bulacaktır.

Şu halde ilaç fiyatlarının daha düşük olabilmesi için kısaca özetlersek hangi işlemler üzerinde durmamız gerekecek?

İlaç fiyatlarının üzerinde etken olacak unsurlar ilaçlarda gereksiz ambalajlardan arınmak, yabancı ilaç firmalarını ham madde yapımına sevk etmek, doktorların müstahzar yerine eczanelerde yapılabilen majistral ilaç yazmaları ilaç fiyatları üzerinde müsbet yönde etkili olacaktır.